

ring from mental disorder» (dok. E/CN/Sub.2/1983/17/rev.1). Denne rapport er udarbejdet af dr. Erica-Irene A. Daes og er indtil videre udtryk for rapportørens egen opfattelse – rapporten benævnes ofte »Daes-rapporten«.

Rapporten indeholder et udkast til en særdeles omfattende og detaljeret rekommandation, som endnu ikke er endeligt vedtaget i FN. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Justitsministeriet på Folketingets Retsudvalgs foranledning ved skrivelse af 18. februar 1988 har anmodet om Centerets bemærkninger til rapporten. Disse bemærkninger vil fremkomme i løbet af kort tid.

I 1987 har en arbejdsgruppe under FNs Menneskerettighedskommission på grundlag af Daes-rapporten udarbejdet et foreløbigt deludkast til principper og retningslinjer for udformningen af retssikkerhedsgarantier til beskyttelse af sindslidende (Draft Declaration, dok. E/CN.4/Sub.2/1987/32). Dette arbejde ventes efter oplysning fra FNs Menneskerettighedscenter i Genève tidligst færdiggjort i 1988/89. Også denne Draft Declaration vil indgå i Centrets udtalelse vedrørende Daes-rapporten.

Spørgsmålet om behandlingen af sindslidende personer er nærmere reguleret i Europarådets rekommandation nr. R (83) 2 af 22. februar 1983 vedrørende den retlige beskyttelse af sindslidende personer, der mod deres vilje indlægges eller tilbageholdes på psykiatrisk institution.

5. En række læge-kollegiale retningslinjer, der udelukkende forpligter medlemmer af pågældende nationale lægeforening, omhandler ligeledes spørgsmålet vedrørende behandling af psykiatriske patienter, således især den såkaldte »Hawaii-deklaration«, udarbejdet af World Psychiatric Association (1977, revideret 1983).

Endvidere har den internationale strafferetsforening (The International Association of Penal Law) og den internationale juristkommission (International Commission of Jurists) udarbejdet udkast til beskyttelse af personer, der lider af psykiske forstyrrelser. Disse organisationer og World Psychiatric Association har endvidere ved forskellige lejligheder fremsat bemærkninger til Daes-rapporten.

Generelt om lovforslaget

6. Centret har gennemgået det foreliggende lovforslag i lyset af de internationale menneskerettighedskonventioner og -rekommandationer m.v. Det er herefter Centerets opfattelse, at der ikke i de for øjeblikket eksisterende internationale regler og gældende retspraksis stilles krav med hensyn til procedurer og formelle retssikkerhedsgarantier i øvrigt, som lovforslaget ikke kan opfylde.

I den forbindelse bemærkes, at Centret ikke har vurderet retssikkerhedsgarantierne i lovforslaget i lyset af Daes-rapporten og den ovenfor omtalte Draft Declaration, idet disse endnu ikke er etableret som internationale forpligtelser. En udtalelse om Daes-rapporten m.v. vil som nævnt ovenfor under pkt. 4 fremkomme snarest.

Centeret har fundet anledning til at fremkomme med nogle bemærkninger om nogle af de retssikkerhedsgarantier og den behandling m.v., der bør tilbydes frihedsberøvede patienter i lyset af eksisterende forpligtelser og aktuelt gældende principper. Det vil navnlig sige lovforslagets §§ 2 og 16, sammenholdt med § 24 i lovudkastet i bet. nr. 1109/1987 fra det af Justitsministeriet nedsatte udvalg vedrørende sindslidendes retsstilling. Herudover knyttes nogle bemærkninger til lovforslagets § 13, stk. 1, § 17 og § 22.

Spørgsmålet om regulering af patienters opholdsvilkår ved hjælp af mindstestandarder

7. Centret skal herom først bemærke, at de faktiske forhold, hvorunder frihedsberøvelse og anvendelse af anden tvang foregår, i de senere års rekommandationer m.v. er tillagt en stigende betydning, som hidtil ellers kun er set i forbindelse med traditionelle retssikkerhedsgarantier for patienterne i henseende til hjemmelsgrundlag og efterprøvelse.

I de ledsagende bemærkning (explanatory memorandum) til Europarådets rekommandation nr. R (83) 2 af 22. februar 1983 vedrørende den retlige beskyttelse af sindslidende personer, der mod deres vilje indlægges eller tilbageholdes på psykiatrisk institution, nævnes det indledningsvis, at der i medlemsstaterne er konstateret et tiltagende ønske om at revurdere de behandlingsfaciliteter, som stilles til rådighed for de behandlende læger, samt hospitalsforholdene, med henblik på at gennemføre for-